

Oorlogsvrijwilligers en dienstplichtigen

Er waren in het bevrijde Zuiden tallozen die ten spoedigste aan de militaire strijd wensten deel te nemen. Van hen traden velen tot de Stoottroepen van de Binnenlandse Strijdkrachten toe (daarover zullen wij straks schrijven), maar deze hadden slechts een beperkt opnemingsvermogen – trouwens, wie tot die Stoottroepen werd toegelaten, werd onmiddellijk ingezet en moest dus op zijn minst kunnen schieten. Natuurlijk, allen die in mei '40 in de Nederlandse strijdkrachten hadden gediend, konden dat, maar in de Stoottroepen kwamen hoofdzakelijk diegenen terecht die of deel hadden uitgemaakt van illegale groepen of directe relaties met illegale werkers hadden onderhouden.

Als wetsbesluit E 129 werd op 1 oktober in Londen een Oorlogsvrijwilligersbesluit vastgesteld waarmee de mogelijkheid werd geopend om, naast de bestaande wettelijke verplichting tot het verrichten van militaire dienst, als vrijwilliger toe te treden tot de gewapende macht, zulks voor de inzet hetzij in Europa, hetzij in Indië.

Begin oktober werd in Eindhoven het eerste plaatselijke aanmeldingsbureau voor oorlogsvrijwilligers geopend. In de eerste twee weken meldden zich ruim drieduizend van die vrijwilligers aan, van wie, toen die twee weken om waren, al drie-en-twintighonderd administratief geheel waren afgewerkt, behoudens dan dat nog niet allen medisch waren gekeurd. Van die ruim drieduizend vrijwilligers waren ruim tweeduizend uit de stad Eindhoven afkomstig. 'In hoofdzaak melden zich', aldus een rapport d.d. 26 oktober,¹

'jonge mensen (achttien tot vijf-en-twintig jaar), echter ook niet weinig gehuwden en ouderen en een behoorlijk percentage dat voor kader geschikt is, bijv. drie artsen uit Eindhoven, verscheidene ingenieurs van Philips, enz.

Bij de aanmelding blijkt dat de mensen komen *met de bedoeling iets voor Nederland te doen*. Zij zijn volkomen bereid naar het Verre Oosten te gaan. Het is hun er zeker niet in de eerste plaats om te doen, wraak te nemen op de Duitsers.

Er is maar beperkte belangstelling voor de financiële regeling, zelfs zozeer dat wij van onze kant een deel der gehuwden moeten wijzen op de regeling der kostwinnersvergoeding. Dit mag niet opgevat worden als een bewijs van onbesuisdheid, eerder van het gevoel: 'Dit zal wel in orde zijn' . . . Ook de *indeling* is voor de meesten een punt van ondergeschikt belang, al wordt wel vaak voorkeur voor de luchtstrijdkrachten uitgesproken. Men is bereid daar te gaan, waar men nodig is.

¹ Tekst in van Ojen: *De BS*, p. 965-67.